

Tieslietu ministrija

MEDIĀCIJAS ATTĪSTĪBA LATVIJĀ; PILOTPROJEKTU REZULTĀTI

2017. gada 18. septembris

Tieslietu ministrija

Mediācija, pilotprojekti

Mediācija ir mūsdienīga strīdu risināšanas metode. Un arī Latvijā tā pakāpeniski kļūst plašāk izmantota.

2014.gada jūnijā stājās spēkā Mediācijas likums, 2015.gada janvārī - tiesību normas, kas paredz tiesas ieteikto mediāciju, kuru vada mediators, ja tiesvedības gaitā, kamēr lietas izskatīšana pēc būtības nav pabeigta, puses pēc tiesas vai tiesneša ieteikuma izteikušas gribu atrisināt domstarpības, izmantojot mediāciju.

Lai veicinātu tiesas ieteikto mediāciju, uzsākti divi pilotprojekti:

- **Bezmaksas mediatoru konsultācijas tiesās (t.s. «Mediācijas galdu» projekts);**
- **Bezmaksas mediācija ģimenes strīdos.**

Tieslietu ministrija

Projekts - Bezmaksas mediatoru konsultācijas tiesās

Sertificētu mediatoru bezmaksas konsultācijas **jau no 2016. gada pieejamas vairākās tiesās Rīgā un visā Latvijā:**

- Rīgā: **Latgales priekšpilsētas un Rīgas rajona tiesā** (Rīgā), Vidzemes priekšpilsētas tiesā un no 2017. gada 16. janvāra – Rīgas apgabaltiesā;
- Citur Latvijā: Rīgas rajona tiesas Jūrmalas tiesu namā un Rīgas rajona tiesā Siguldā, Jelgavas rajona tiesā, Valmieras rajona tiesā (līdz š.g. gada sākumam), kā arī Aizkraukles rajona tiesā.

Tieslietu ministrija

Projekts - Bezmaksas mediatoru konsultācijas tiesās, statistika

Projekta gaitā klienti līdz šā gada septembrim kopumā saņēmuši **147** bezmaksas konsultācijas (No tām 2016. gadā – **56**).

- Rīgā: Latgales priekšpilsētas un Rīgas rajona tiesā (Rīgā), kā arī Vidzemes priekšpilsētas tiesā līdz š.g. gada 1. septembrim – **95** (2016. gadā - **34**) mediācijas konsultācijas, Rīgas apgabaltiesā no š.g. 16. janvāra līdz 1. septembrim – **17** konsultācijas;
- Citur Latvijā: Jūrmalā, Siguldā, Jelgavā, Valmierā un Aizkrauklē līdz š.g. 1. septembrim kopā sniegtas **35** (2016. gadā – **22**) mediācijas konsultācijas.

Pamatojoties uz konsultācijām vairāk nekā trešajā daļā gadījumu uzsākti mediācijas procesi, t.i. kopumā šobrīd uzsākti **60** mediācijas procesi.

Tieslietu ministrija

Projekts - Bezmaksas mediācija ģimenes strīdos [1]

No 2017. gada rasta iespēja paplašināt mediācijas pieejamību, liekot īpašu uzsvaru uz **ģimenes strīdu risināšanu**, tādējādi uzsverot ģimenes stiprināšanas nepieciešamību un nozīmību, bērna labklājības nodrošināšanu.

No 2017. gada 1. janvāra līdz 31.decembrim pieejami bezmaksas sertificētu mediatoru pakalpojumi, lai palīdzētu risināt vecāku domstarpības, kas skar arī bērnu intereses, un stiprinātu ģimeņu stabilitāti. **Tiek apmaksātas pirmās piecas mediācijas sesijas.**

Projekta kopējās izmaksas ir 45 tūkstoši *eiro*.

Lai nodrošinātu projekta ietvaros veikto mediāciju kvalitāti un mediatoru pieejamību, mediatoru **pakalpojumus projekta ietvaros nodrošina sertificēti mediatori.**

Tieslietu ministrija

Projekts - bezmaksas mediācija ģimenes strīdos [2]

KAM PAREDZĒTS ATBALSTS UN KUR VĒRSTIES PĒC PAKALPOJUMA?

Vecākiem savu savstarpējo strīdu, kas skar arī bērnus, konstruktīvai risināšanai, arī tajos gadījumos, kad tiesā jau ierosināta lieta.

Projekta mērķis ir palīdzēt risināt domstarpības, cenšoties saglabāt ģimeni, vai vismaz risināt domstarpības veidā, kas ļauj saglabāt cieņpilnas attiecības starp vecākiem, un nodrošināt turpmāku vecāku spēju kopīgi konstruktīvi risināt jautājumus, kas saistīti ar bērna ikdienas aprūpi, audzināšanu un izglītošanu.

Lai izvērtētu personas iespējas saņemt pakalpojumu, jāvēršas pie sertificēta mediatora, vai Sertificētu mediatoru padomē. Tiesā uzsākta strīda gadījumā informācija var jautāt arī tiesā.

Informācija par projektu pieejama tiesās, nodota pašvaldībām, sociālajiem dienestiem, bāriņtiesām, u.c.

Tieslietu ministrija

Projekts - bezmaksas mediācija ģimenes strīdos, statistika [3]

KĀDS ATBALSTS PAREDZĒTS?

Projekta ietvaros **pirmās piecas mediācijas sesijas (katra 60 minūšu apmērā), ko vadījis sertificēts mediators, pusēm tiks nodrošinātas bez maksas.** Ja puses vēlēsies mediācijas procesu turpināt, tām pašām būs jāsedz tālākās mediācijas izmaksas.

Mediācijas procesam var būt nepieciešamas vairākas tikšanās (sesijas). Strīda risinājuma panākšanai nepieciešamo sesiju skaits ir atkarīgs no domstarpību rakstura – ilguma, veida, iesaistīto personu skaita. Jāatgādina, ka mediācijas process ir pilnībā brīvprātīgs. Ikviens no pusēm jebkurā brīdī var atteikties no mediācijas turpināšanas.

Pašreiz projektā ir iesaistījušies **24 sertificēti mediatori.**

Līdz 1. septembrim projekta ietvaros mediācijas pakalpojums kopā sniegts **182 ģimenēm.** No 2017. gada **8 mēnešos** (līdz 1.septembrim) uzsāktajiem mediācijas procesiem **noslēgušies 124.** No tiem **66% gadījumu mediācijas process noslēdzies ar pilnīgu vai daļēju vienošanos** (63 gadījumā process noslēdzies ar pušu pilnīgu vienošanos vai izlīgumu, bet 18 gadījumos – ar daļēju vienošanos). Bez vienošanās mediācijas process izbeigts 42 gadījumos.

Tieslietu ministrija

Mediācijas dienas 2017

No 25.-28. aprīlim visā Latvijā norisinājās pirmās Mediācijas dienas, kuru laikā sertificēti mediatori vairākās Latvijas pilsētās **informēja iedzīvotājus un pašvaldību iestādes par mediācijas sniegtajām iespējām**, kā arī piedāvāja bezmaksas konsultācijas.

Uzsvars tika likts uz informēšanu reģionos, bezmaksas konsultācijas tika nodrošinātas arī elektroniski. Mediācijas dienu ietvaros sertificētu mediatoru komanda viesojās sešās Latvijas pilsētās – 25. aprīlī Madonā un Cēsīs, 26. aprīlī Jēkabpilī, 27. aprīlī Talsos, kā arī 28. aprīlī Bauskā ar noslēguma pasākumu Rīgā, Vērmanes dārzā.

Iespēju tikties ar sertificētiem mediatoriem klātienē kopumā izmantoja ap 100 iedzīvotāju un pašvaldību iestāžu darbinieki. Vislielāko atsaucību izrādījuši Talsu un Jēkabpils pašvaldību iestādes un iedzīvotāji.

Tieslietu ministrija

ESF projekts «*Justīcija Attīstībai*»

Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā projekta "*Justīcija attīstībai*" ietvaros:

- 2016.gada novembrī notika apaļā galda diskusija par Mediācijas ieviešanu praksē, ar mērķi pārrunāt aktuālos jautājumus mediācijas jomā;
- Šā gada maijā norisinājās divu dienu konference: «Mediācija un Šķīrējtiesas: sasniegumi un izaicinājumi». Konferenci apmeklēja ap 150 dalībnieku - tiesneši, advokāti, mediatori, u.c. Konferences ietvaros notika arī mediācijas meistarklases profesionāļiem.
- Projekta ietvaros jau šogad plānotas mācības gan lai nodrošinātu pamatizpratni, gan lai veiktu padziļinātu apmācību mediācijas jautājumos (mērķauditorija tiesneši, tiesu darbinieki).

Tieslietu ministrija

Ieguvumi, izmantojot mediāciju

1. Ietaupīts **laiks un nauda**;
2. Process norit **mierpilnā, neformālā gaisotnē**, rūpējoties, lai abas puses justos ērti un droši;
3. **Atjaunota normāla komunikācija starp pusēm**, nodrošinot tām iespēju patstāvīgi un konstruktīvi risināt kopīgus jautājumus, kas var rasties nākotnē (it īpaši svarīgi tas ir gadījumos, kad pusēm ir kopīgs viens vai vairāki bērni);
4. **Puses pašas pieņem lēmumus** - tas nodrošina, ka tiek pieņemti tikai tādi lēmumi, ko puses pašas ir akceptējušas un atzinušas par labiem risinājumiem;
5. Process ir **pilnībā konfidenciāls**;
6. Pusēm ir **tiesības izvēlēties sev pieņemamu mediatoru, kā arī jebkurā laikā atteikties turpināt jau uzsākto mediācijas procesu**;
7. Ja strīds jau ticis risināts tiesā, panākot risinājumu mediācijas ceļā, tiek **atmaksāta valsts nodeva 50% apmērā**.

Tieslietu ministrija

Sertificēti mediatori:

Tiesas ieteiktās mediācijas ietvaros darbojas sertificēti mediatori.

Pašreiz Latvijā kopā sertifikātu ieguvušas 43 personas.

	14/1	Laima Ārija Zelmene	29254418 laima.zelmene@gmail.com	Rīga u.c. pēc vienošanās	Latviešu, krievu	saistību strīdi, ģimenes strīdi, komercstrīdi, darba strīdi, nekustamā īpašuma, mantojuma strīdi
	14/2	Kristīne Dārzniece	29800508 kristine.darzniece@latnet.lv	Rīga	Latviešu, krievu	saistību strīdi, ģimenes strīdi, komercstrīdi, darba strīdi, nekustamā īpašuma, mantojuma strīdi
	14/5	Viktorija Portere	29221053 viktorija.portere@gmail.com	Ikšķile, Rīga	Latviešu, krievu	saistību strīdi, ģimenes strīdi, komercstrīdi, darba strīdi, nekustamā īpašuma, mantojuma strīdi
	14/6	Dace Jenava	29257008 dace.jenava@gmail.com	Rīga, Rīgas rajons, Valmiera, Jelgava, Tukums	Latviešu, krievu, angļu	saistību strīdi, ģimenes strīdi, komercstrīdi, darba strīdi, nekustamā īpašuma, mantojuma strīdi
	14/7	Lelde Kāpiņa	26118847 lelde.kapina@mediacija.lv	Rīga	Latviešu, krievu, angļu	saistību strīdi, ģimenes strīdi, darba strīdi, mantojuma strīdi
	14/11	Baiba Kalnmeiere	29241420 baiba@bkonsultācijas.lv	Rīga, Rīgas rajons, Jūrmala, Tukums	Latviešu, krievu	saistību strīdi, ģimenes strīdi, komercstrīdi, nekustamā īpašuma, mantojuma strīdi

Pilns saraksts pieejams: www.sertificetimediatori.lv

Tieslietu ministrija

Paldies par uzmanību!